

HVĚZDIČKY: VÁCLAV HAVEL

AKTIVITA: PRAVDA A LÁSKA ZVÍTĚZÍ NAD LŽÍ A NENÁVISTÍ

Anotace:	Žáci se prostřednictvím krátkého filmu o Václavu Havlovi seznámí s životem před sametovou revolucí. Následně v diskuzi prozkoumají význam slov petice a demonstrace. Společně pak diskutují o významu a důležitosti jednotlivých požadavků na práva a svobody občanů, jak byly uvedeny v petici Několik vět.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: jazyk a jazyková komunikace, člověk a jeho svět, člověk a společnost, umění a kultura
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO, VMEGS, ENV
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské
Doporučený věk:	9–12 let
Cíle:	Žáci: ▪ se seznámí se základními lidskými svobodami, ▪ pochopí význam slov petice a demonstrace, ▪ naučí se rozlišovat mezi životem před a po sametové revoluci.
Délka:	45 min. (včetně projekce)
Pomůcky:	▪ PRACOVNÍ LIST 1–5 do každé skupiny
Postup:	1. Na začátku hodiny se žáků zeptáme, jestli už někdy slyšeli větu „Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí“. Povzbuzujeme je ke sdílení myšlenek, které se jim vybaví. Poté se zeptáme, jestli si vzpomenou na osobnost, která tuto větu pronesla. Na tabuli znázorníme časovou osu a vyznačíme období od roku 1948 do roku 1989. Vysvětlíme, že v tomto historickém období v Čechách panoval komunistický režim, který lidem nedovoloval říkat a dělat, co chtěli, a trestal ty, kteří s ním nesouhlasili. Připomeneme, že jedním z významných odpůrců tohoto režimu a zastánců lidských práv byl Václav Havel. 2. Následuje projekce filmu. 3. Po projekci provedeme s žáky krátkou reflexi emocí pomocí <i>metody jednoho slova</i>. Vyzveme je, aby jedním slovem popsali pocity, které v nich film vyvolal. Nekomentujeme ani nehodnotíme jednotlivé odpovědi. Slova zapisujeme na tabuli. Pokud se určité slovo opakuje, uděláme k němu čárku. Můžeme pak vidět, jak film působil na třídu jako celek.

Poznámka: Využijte *další metody* reflexe emocí po filmové projekci.

4. Zaměříme se na slovo petice. Zjišťujeme, zda žáci ví, co slovo znamená, případně krátce vysvětlíme. Ptáme se: *Vzpomenete si, jak se jmenovala petice, kterou sepsal Václav Havel se svými přáteli? Co požadovali v petici? Co chtěli změnit? Jakým způsobem o to usilovali?* Pravděpodobně padne slovo demonstrace, pokud ne, zeptáme se: *Co si představujete pod pojmem demonstrace?* Krátce si povídáme, zda někdo z žáků byl na nějaké demonstraci. Popíšeme rozdíly, jak vypadala demonstrace ve filmu v roce 1989 a jak probíhá dnes.
5. Žáky rozdělíme do pěti skupin, každé skupině rozdáme jeden **PRACOVNÍ LIST**. Vyzveme žáky, aby se ve skupinách zamysleli nad transparentem na obrázku a vybrali dvě kartičky, které patří k porušování svobody napsané na transparentu. Poté si jednotlivé obrázky promítneme na tabuli a společně vyhodnotíme a vysvětlíme odpovědi.

Poznámka: Aktivitu můžeme propojit s hodinou výtvarné výchovy a vybídnout žáky, aby si vybrali jeden slogan a navrhli vlastní transparent.

Reflexe:

Reflexe probíhá formou diskuze. Ptáme se žáků: *Která ze svobod vám připadá nejdůležitější? Jak si myslíte, že se žilo vašim rodičům nebo prarodičům, když tyto svobody nebyly respektovány? Umíte si představit, jak by vypadal váš život bez možnosti svobodně říct svůj názor nebo si vybrat, co chcete dělat?*

Zkušenosti z praxe:

Na aktivitě s kartami oceňuji rozvíjení komunikace ve skupince, kde žáci debatovali a snažili se dohodnout na konečné variantě. Také diskutovali o tom, co a jak bylo a jak je to teď. Dobře se poté navazovalo na důležité body spojené s demokracií. Žáky nejvíce zajímalo, jak konkrétně vypadalo rozdělení světa na Západ a Východ. Už ve čtvrté třídě si uvědomili, že je důležité dělat věci tak, abychom se nevrátili do světa v ČR před rokem 1989.

Aktivitu jsme nestihli během 45 minut. Žáci si chtěli vyprávět více detailně. Poprvé se setkali s časovou osou událostí a natolik je to zajímalo, že jsme se k aktivitě ve skupinách dostali až v následující hodině. Před touto aktivitou doporučuji věnovat některou z předchozích hodin vzhledu do historie.

Monika Moravcová, 4. třída, Sunny Canadian International School

Podívejte se na obrázek: Proti čemu lidé protestovali? Vybarvěte dvě kartičky, které ukazují porušování svobody slova.

Cenzura novin – Média mohla psát jen to, co dovolila vláda.	Zákaz veřejných protestů – Protesty byly zakázané a přísně trestané.	Zákaz právního obhájce – Politici vězni nemohli mít svého obhájce.	Znečištěný vzduch a voda Továrny mohly znečišťovat prostředí bez omezení.	Zákaz kritiky vlády Lidé se nesměli vyjadřovat proti vládě, jinak jim hrozil trest.
Tajení znečištění – Informace o znečištění okolí byly lidem zatajovány.	Vězení za názory – Lidé byli zavíráni jen za své politické názory.	Trest za návštěvu kostela – Lidé byli sledováni a trestáni za chození do kostela.	Povolení ke shromáždění – Na setkání většího počtu lidí bylo nutné povolení od státu.	Zákaz vyučování náboženství – Ve školách nebylo dovoleno učit náboženství.

Podívejte se na obrázek: Proti čemu lidé protestovali? Vybarvte dvě kartičky, které ukazují porušování svobody shromažďování.

Cenzura novin – Média mohla psát jen to, co dovolila vláda.	Zákaz veřejných protestů – Protesty byly zakázané a přísně trestané.	Zákaz právního obhájce – Politici vězni nemohli mít svého obhájce.	Znečištěný vzduch a voda – Továrny mohly znečišťovat prostředí bez omezení.	Zákaz kritiky vlády – Lidé se nesměli vyjadřovat proti vládě, jinak jim hrozil trest.
Tajení znečištění – Informace o znečištění okolí byly lidem zatajovány.	Vězení za názory – Lidé byli zavíráni jen za své politické názory.	Trest za návštěvu kostela – Lidé byli sledováni a trestáni za chození do kostela.	Povolení ke shromáždění – Na setkání většího počtu lidí bylo nutné povolení od státu.	Zákaz vyučování náboženství – Ve školách nebylo dovoleno učit náboženství.

Podívejte se na obrázek: Proti čemu lidé protestovali? Vybarvěte dvě kartičky, které ukazují porušování svobody víry.

Cenzura novin – Média mohla psát jen to, co dovolila vláda.	Zákaz veřejných protestů – Protesty byly zakázané a přísně trestané.	Zákaz právního obhájce – Političtí vězni nemohli mít svého obhájce.	Znečištěný vzduch a voda – Továrny mohly znečišťovat prostředí bez omezení.	Zákaz kritiky vlády – Lidé se nesměli vyjadřovat proti vládě, jinak jim hrozil trest.
Tajení znečištění – Informace o znečištění okolí byly lidem zatajovány.	Vězení za názory – Lidé byli zavíráni jen za své politické názory.	Trest za návštěvu kostela – Lidé byli sledováni a trestáni za chození do kostela.	Povolení ke shromáždění – Na setkání většího počtu lidí bylo nutné povolení od státu.	Zákaz vyučování náboženství – Ve školách nebylo dovoleno učit náboženství.

HVĚZDIČKY: VÁCLAV HAVEL

PRACOVNÍ LIST 4

Podívejte se na obrázek: Proti čemu lidé protestovali? Vybarvte dvě kartičky, které ukazují porušování svobody politickým vězňům.

Cenzura novin – Média mohla psát jen to, co dovolila vláda.	Zákaz veřejných protestů – Protesty byly zakázané a přísně trestané.	Zákaz právního obhájce – Politici vězni nemohli mít svého obhájce.	Znečištěný vzduch a voda – Továrny mohly znečišťovat prostředí bez omezení.	Zákaz kritiky vlády – Lidé se nesměli vyjadřovat proti vládě, jinak jim hrozil trest.
Tajení znečištění – Informace o znečištění okolí byly lidem zatajovány.	Vězení za názory – Lidé byli zavíráni jen za své politické názory.	Trest za návštěvu kostela – Lidé byli sledováni a trestáni za chození do kostela.	Povolení ke shromáždění – Na setkání většího počtu lidí bylo nutné povolení od státu.	Zákaz vyučování náboženství – Ve školách nebylo dovoleno učit náboženství.

Podívejte se na obrázek: Proti čemu lidé protestovali? Vybarvěte dvě kartičky, které ukazují porušování svobody o ochraně životního prostředí.

Cenzura novin – Média mohla psát jen to, co dovolila vláda.	Zákaz veřejných protestů – Protesty byly zakázané a přísně trestané.	Zákaz právního obhájce – Politici vězni nemohli mít svého obhájce.	Znečištěný vzduch a voda – Továrny mohly znečišťovat prostředí bez omezení.	Zákaz kritiky vlády – Lidé se nesměli vyjadřovat proti vládě, jinak jim hrozil trest.
Tajení znečištění – Informace o znečištění okolí byly lidem zatajovány.	Vězení za názory – Lidé byli zavíráni jen za své politické názory.	Trest za návštěvu kostela – Lidé byli sledováni a trestáni za chození do kostela.	Povolení ke shromáždění – Na setkání většího počtu lidí bylo nutné povolení od státu.	Zákaz vyučování náboženství – Ve školách nebylo dovoleno učit náboženství.